

→ Akademik i vodeći znanstvenik za međunarodno

Vladimir

Živimo u prijelomnim vremenima, nove generacije drukčije gledaju na obveze

SPOR NA MORU

Od početka sam upleten, mislim da bi slovenski zahtjevi trebali biti odbijeni

Marinko Jurasić
marinko.jurasic@vecernji.net

Akademik Vladimir Ibler, iznimna je ličnost ne samo kao znanstvenik svjetskog glasa za međunarodno pravo mora. Sto godina navršava 25. lipnja, a njegova mentalna svježina, intelektualni žar i znatiželja u stanju su posramiti i mnogo mlade. Ovih dana umoran je od poziva u povodu stogodišnjice, a i zbog vrućine, iako se na njegovoj elokvenciji i šarmantnoj komunikativnosti za stominutnog razgovora to nije osjetilo. Obziran i nenametljiv, kao sugovornik skromno svodi svoju razboritost na "brbljanje". Dvije velike gomile – stavovi Hrvatske i Slovenije, a na jesen stižu i odgovori – govore da ga se, iako više nije član tima, još pitaju za mišljenje o graničnom sporu. Iako mu je prvi susret s novinarom 1949. bio negativan, našoj savjesti prepušta što ćemo napisati.

– Kao asistent s kolegom sam tada išao u Haag pa je neki novinar htio pisati o tomu. Obećao mi je sutradan kad idem na vlak pokazati što je napisao, ali nije. I kad sam se nakon dva mjeseca vratio, moj bliski prijatelj kaže 'Što si to rekao novinaru, pročitaj si i ubij se'. Novinar je napisao da je strašno važno to kamo idem i da je to početak velike karijere. A ne možeš biti neznacajniji nego sam bio. Ipak, nisam imao neugodnosti.

Negdje sam čitao da ste umalo završili u zatvoru? – Možda sam pričao o prilikama 1937. u bivšoj Jugoslaviji, kad sam bio glavni

urednik Svjetskih događaja. To me moglo koštati glave. Tada je bila prihvaćena ideja da se pravi komunist ne treba bojati robije jer je to škola života. Smatrao sam se komunistom, iako nikad nisam bio u partiji. Dvojica agenata zgrabila su me u Đorđićevoj i pitala me otkud mi novci za tiskanje jer su vidjeli da nemam prihoda. Jedino sam im mogao reći da se novine prodaju, a oni prasnu u smijeh, jer im je javljeno da se na Stradunu list dijeli besplatno. List je zabranjen nakon četiri broja. Mogao sam dobiti par godina robijice, a tragedija je bila što je ta 1937. bila svršetak mojih krivih uvjerenja, jer sam zbog Staljina uvidio da tu nešto debelo ne štima.

I dvije godine potom kao ljevičar ste u službi kaptala!?

– To je meni rekao moj kolega Vladimir Bakarić, predsjednik vlade u Titovo vrijeme. Te 1939. i politički analfabet znao je da će poći rat. Bio sam bez novca, a i tko otvara kancelariju na početku rata!? I tako sam u Industrijskoj komori u Zagrebu proveo rat.

Poslije su izmislili asistente na pravnom fakultetu.

– I to ste negdje vidjeli. Neki dan sam nekome održao predavanje kako se u srednjoj Europi formirao sveučilišni profesor. Bilo je nepisano pravilo da u moralnu dužnost profesora spada da prije nego što umre ili ode u penziju sam nađe svog nasljednika i pomogne mu.

Kako vam se svidjelo predavanje predsjednice Ustavnog suda Jasne Omejec?

– Jako dobro je opisala našu ustavnu situaciju kao vrlo tešku i zapletenu. Živimo u prijelomnim vremenima, kad neke stvari više ne funkcioniraju, a zapravo pitanje nije tehničko-pravno koliko moralno. Stvorile

Moja generacija je odgajana da pazi da ne povrijedi drugog, da drži obećanje....

Jasne Omejec je dobro opisala ustavnu situaciju kao tešku i zapletenu

su se generacije koje imaju drukčiji stav prema svojim obvezama i dužnostima, kad to postaje jako teško sociološko pitanje. Nema odgovornosti. Sociolozi kažu da je poremećena skala vrijednosti. Moja generacija je odgajana, u mojoj porodici je tako bilo, da se vodi računa jesam li koga povrijedio, obećao što nisam izvršio... Znači, odgajani ste u kršćanskom duhu.

– Da! Bez obzira na to što mi porodica nije vjerovala da je Bog stvorio svijet, ali to su vrijednosti koje se vežu i uz druge religije.

Rekli ste da se smatrate i ateistom i agnostikom.

– Jedno ne isključuje drugo. Volim razgovarati s filozofima. Rado se sjećam anegdote na Silbi s Vladimirom Filipovićem, profesorom čiste filozofije. Rekao sam mu da mi napiše ime filozofa koji je objasnio čemu sve to. Rada se more gladne djece, milijarde cirkuliraju i ništa lijepo ne dožive, je li neki filozof rekao kamo to vodi. Filipović se nasmijao i rekao da imam krivu predodžbu o filozofima i filozofiji, jer nitko na to nije odgovorio.

Knjige su i sada na vašem

radnom stolu.

– Radim, ali bez velikih rezultata, ha, ha. Od početka sam upleten u spor između Slovenije i Hrvatske na moru. To je moja specijalizacija, ali tu nema odgovara na velika pitanja, to su vrlo prizemne stvari.

Vi ste preferirali da spor sa Slovenijom riješi Međunarodni sud u Haagu.

– Suce u Haagu, njih 15, biraju na kompliciran način i taj je sud stvorio seroznu judikaturu. To je gornja granica naše objektivnosti, poštenja, temeljitosti. Iako ni u tom sudu ne sjede samo sveci, bio sam za to da se ide pred taj, a ne pred ad hoc sud! Razlika je golema.

Bez obzira što i ad hoc sud ima i suce koji su bili suci Međunarodnog suda u Haagu.

– Bez obzira. Ali, nisu svi bili. Postoje i druge razlike. Iako ni u poštenje ad hoc sudaca nemam razloga ne vjerovati, ali procedura koju oni slijede bit će površnija. Kad dođu pred zid, primijenit će načela pravednosti?

– A koja su to načela? Ne podcijenjujem arbitražni sud, ali taj sporazum sam kritizirao, iako nije tako loš i nepravedan da bi nužno trebalo očekivati lošu presudu.

I oni bi trebali primijeniti Konvenciju o pravu mora?

– Trebali bi! I nema sumnje da bi slovenski zahtjevi trebali biti odbijeni. Političare optužujemo da bi oni htjeli da politika bude gospodar, a pravo sluškinja, ali naša lošost sasvim sigurno pravo nije gospodar, i tu je vječna borba.

Rada se more gladne djece, ništa lijepo ne dožive, je li neki filozof rekao kamo to vodi?

o smislu života

pravo mora sutra navršava sto godina

Ibler

ŠTO GA JE VODILO

Do prije neki dan sam mislio da nemam velikih grijeha...

■ Što vas je vodilo u životu?
- Teško je o sebi govoriti. Bio sam u društvu neki dan i netko je, što za šalu što ozbiljno, bilo je i vjernika, rekao 'ajde neka svatko kaže što će biti kad odapne i stane pred Boga. I netko kaže: svatko je nešto griješio, čeka nas čistilište. Pa što misliš, hoćeš li se dugo tamo zadržavati? Zaključio

sam da nemam velikih grijeha. I onda me jedna gospođa tako inteligentno napala. Kaže, Bog nije samo zabranio da činite grde stvari nego traži i da činite dobro. Jeste li davali za siromahe, žrtvovali se...? Sjedit ćete vi ipak u čistilištu, kaže žena. Da sam više mislio, došao bih sam na to. Nisam dobar.

Nekad je spadalo u moralnu dužnost profesora da sam nade svog nasljednika i pomogne mu o karijeri profesora

**IZNIMAN U
SVJETSKIM
RAZMJERIMA**

Mentalna
svježina može
posramiti i puno
mlade